

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

2. Quinam vocari debeant ad Electionem: quo tempore, & loco illa institui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

authentice decerni potest. Item ex eo, quia inferior non potest leges & onera praescribere Superiori, ac huius iura restringere: sed Capitulum per huiusmodi Capitulationem, futuro Episcopo vel Praelato praedictam, id faceret, cum sit inferior Episcopo &c. Dixi autem 1. si per illos articulos praedictetur Ecclesiae vel Electo, v. g. si immutetur per eos status Ecclesiae, ac iura minuantur &c. si electo restringatur iurisdicatio, res vel iura ipsi subrahantur, ac tribuantur vel Capitularibus vel aliis &c. Si vero nec Ecclesiae nec electo praedictum affecerat, licitus est & validus huiusmodi tractatus. v. g. si in Capitulatione iungatur eligendo, ut reformetur Clerum, ut erigatur Seminarium bono publico valde utile, ut pravae consuetudines tollantur &c. quia per huiusmodi non inferitur gravamen, sed electus tantum admonetur officii sui. Dixi 2. etiam si accesserit iuramentum, quia una cum tractatu pariter hoc iuramentum est irritum, vel irritum declaratum ab aliis Pontificibus, cum nuper ab Innocentio XII. in constit. quae incipit, *Ecclesia*. 22. Sept. 1695. edita, ubi simul talia attentantes privantur, si facti illis rei, cuius causa iuraverunt, usui & comodo, atque centuriis feriuntur.

Oppones 1. Quae ineuntur mutua conventionione, pariunt obligationem naturalem & observari debent, nec altera parte in vita revocari possunt: ergo & huiusmodi Capitulationes. 2. Generalis & immemorialis consuetudo Germaniae fert, ut fiant tales Capitulationes. 3. Etiam si forte irrita esset Capitulationis, quae fit sine iuramento, tamen ea firmabitur accedente iuramento, vel saltem iuramentum pariet obligationem Religionis ad standum Capitulationi: sicut vale iuramentum, & saltem pariet obligationem Religionis, quod quis promittit usuras mutuandi, vel lytrum solvendum latronibus, &c. ad 1. Dist. Ant. nisi talis conventio sit irrita a iure, ut est irrita huiusmodi praedicta Capitulationis. C. si sit irritata. N. Ant. & Conf. Ad 2. Consuetudo eatenus & tunc valet, quatenus & quando non credit Capitulationi in praedictum Ecclesiae vel electi. Ad 3. Nisi iuramentum pariter esset irritum, concederem: sed quia & ipsum est irritatum iure Positivo, nullum est vitium; in id est irritatum iure Naturali, si Capitulationis praedictae Ecclesiae, utpote emissum de re iure Naturali illicita: quare non est paritas cum iuramento solvendi usuras vel lytrum prae doni; quia hoc iuramentum nec iure Positivo est irritum, nec iure Naturali, quia solvere usuras vel lytrum non est illicitum per se: omne autem iuramentum est servandum, quod sine peccato, & praedictio tertiis servari potest, per regulam 1. 28. de iur. iur. traditam.

Dico 3. Tractatus, quo deliberatur de una vel altera persona eligenda, non necessario praemittendus est electioni; quia nullo iure id praecipitur. Oppones: talis tractatus praecribitur pro electione summi Pontificis. can. 1. d. 23. ergo. 2. Eiusdem tractatus fit mentio etiam in aliis electionibus. c. 21. 28. 30. h. t. Quin in c. 52. & 55. eod. cassantur electiones sine tali

tractatu celebratae. 3. Sine huiusmodi tractatu non constare potest electoribus sufficienter, quis altero dignior, & in electione praefendus sit: ergo est necessarius. R. ad 1. ab electione summi Pontificis, utpote multa habente singularia, non bonum ducitur argumentum ad alias electiones. Ad 2. ex iis co. probatur quidem posse praemitti talem tractatum, non autem debere praemitti. In c. 52. cassata fuit electio propter omissum tractatum, vel potius consilium quorundam, nempe duorum Abbatum & unius ex PP. Dominicanis, quos Pontifex praeeperat prius specialiter consuli. In c. 55. per tractatum intelligitur collatio suffragiorum, post scrutinium faciendam, quae utique necessario est adhibenda: quae quia ibi fuit omissa, & simul electio non facta collegialiter, ideo recte fuit electio reprobata. Ad 3. illa ratio procedit tantum in casu, quo eligeretur persona extranea & prorsus ignota: sed ordinari talis non assumitur, nec est assumenda, sed aliqua ex gremio, cuius singula membra satis iam aliunde sunt cognita, eorumque merita, electoribus.

§. 2.

Quinam vocari debeant ad Electionem; quo tempore, & loco illa institui.

Sciendum saepe contingere, ut Ecclesia vacare incipiat tempore quo aliqui ex iis qui ius eligendi habent, longe absint, vel etiam omnino adesse nequeunt, v. g. propter infirmitatem, vel propter nimiam distantiam, etiam si interesse cuperent electioni. Idcirco abentes de vacatione certiores reddi, & ad electionem faciendam vocari ab impotentibus vero adesse procuratores constituere, certum temporis spatium & locum, quo electio instituenda sit, determinari necesse est. Quae omnia, cum ad praeparatoria electionis adhuc pertineant, hoc loco exponenda sunt.

Dico 1. An equam vacet Ecclesia per mortem & prioris Praelati, imò ante corpus eius sepulturae traditum & ante tertium depositionis diem non sunt convocandi electores neque constituendum tempus pro futura electione neque ullus tractatus de ea Capitulariter seu collegialiter instituendus est. can. 7. d. 79. c. 36. h. t. Secus si fiat absque gravi causa festinationem exigente, ejusmodi convocatio, & capitulari tractatio irrita est, etiam si Praeatus jam fuerit in agone, dum fieret, & sine hoc convalescendi: Item si etiam electio subsequens cassari potest propterea. Licet tamen est vivente adhuc Praelato, aut iustis ei nondum persolutis, vel in vel extra Capitulum de persona substituenda in id interfacere mentionem; cum tali mentio non sit tractatus Capitularis nisi huiusmodi definitivè per eam decernatur. Oppones. In c. 7. de similibus habetur, quod dispositio facta tempore inhabili subsistat, si referatur in tempus habile: sed tractatus de electione post mortem & exequias Praelati instituenda respicit & refertur ad tempus habile; quamvis fiat tempore inhabili: ergo. R. D.

Ma.

Ma. in iis casibus, in quibus illi, qui disponunt, non sunt à Jure inhabiles redditū jam tempore inhabili ad disponendum, C. in quibus jam sunt inhabiles ad disponendum redditū tempore inhabili. *N. Ma.* Capitulares jam ab ipso Jure sunt inhabilitati ad quidquam disponendum de futura electione, quamdiu vivit Prælatus prior, & iusta ipsi non sunt perfoluta tertio depositionis die, quod tempus est inhabile ad tractandum de electione.

9 Dico 2. Ad electionem vocandi sunt non modò præsentēs, sed etiam absentes omnes, qui debent, & volunt, & possunt commodè interesse. Ita loquitur famosum c. quia propter 42. de elect. Ratio est clara; quia nemo privandus est jure suo invitatus & sine iusta causa: sed qui debent interesse electioni, habent jus eligendi: si volunt, excluduntur inviti: si commodè possunt, non adest causa iusta eos excludendi: ergo. Unde infertur, non esse vocandos i. illos, qui jure eligendi privati existunt, uti sunt notoriè excommunicati, suspensi, interdicti, irregulares cer. d. modò, vel aliàs ad eligendum inhabiles redditū. 2. qui sponte renuntiant juri suo, quod habent ad eligendum. c. 28. b. t. & arg. c. 6. de privill. Quare, etiam si major etiam pars Capitularium, postquam ritè vocati sunt, comparere deiretaret, posset minor pars instante termino electioni præfixo ad eligendum procedere. per c. 19. v. item cum b. t. Id quod probabilius etiam verum est, tametsi unicuique tantum foret, qui electionem vellet peragere; quia tunc Universitatis jus resideret in uno. per l. sicut ff. quod cuiusque. Univers. ac proinde posset aliquem nominare pro Prælatūra à Superiore confirmandum, vel certè compromittere in Superiorem, vel in alium Clericum, unum aut plures, eisque jus eligendi concedere; à quibus postea etiam ipsi eligi posset, si foret idoneus, ut cum Panorm. docet Laym. de Prælat. Eccles. q. 36. c. 4. Idem foret, si aliqui, jam præsentēs, iterum discederent absque iusta causa. c. 19. cit. sed si major pars discederet, ea prævaleret, & traheret secum minorem. per c. 1. de his, quæ à majori; quia discentes videntur velle dissolvere Conventum Capitularem, quibus quoad hoc non potest prævalere pars minor. Si tamen instaret terminus electioni præfixus, aut periculum esset in mora, etiam tali casu posset procedere minor pars, electionem cupiens perficere. Laym. q. 43. 3. qui commodè interesse & citra periculum Ecclesiæ expectari nequeunt. c. 28. cit. vel qui ita remotè distant, ut consideratis locorum & temporis circumstantiis arbitrio prudentis viri adesse non commodè posse censentur. c. 18. b. t. quænam autem censenda sit tanta distantia, pender potissimum ex locorum consuetudine quæ attendi debet; quamvis enim Papa c. 35. eod. dicat, vocandos esse, qui fuerint in provincia, consequenter qui extra eam morantur, non esse vocandos, tamen ibi non statuit regulam generalem, ut notat Abb. n. 3. in d. c.

10 Dico 3. Si unus vel plures ex iis, qui debent, volunt, & possunt interesse, non fuerint voca-

ti ad electionem faciendam, possunt agere, si velint, de contemptu, & ad irrationem electionis, licet fortè jam confirmata. c. 28. cit. cum plūs in talibus consueverit contemptus unus obesse, quam multorum contradictio in præsentī, ut loquitur c. 36. eod. Id quod etiam locum habet in aliis actibus à Capitulo capitulariter gerendis. per d. c. Sed isti debent agere intra tempus à Jure pro facienda electione præscriptum, nempe intra tres (vel sex) menses à dienotæ vacationis: aliàs non amplius audiuntur; sicut pariter non audiuntur, si publico edicto ante Confirmationem moniti electionem non oppugnauerunt, quia censentur eam tacitè approbasse. Præterea inefficaciter agerent, si confirmatio esset facta ex certa scientia per illum, qui potest supplere defectus electionis. Quod si contempti remittant injuriam, & ad rescissionem non agant, probabiliter non potest Superior electionem rescindere ex officio, vel ad instantiam adversarii personæ electæ, per l. 4. §. 8. ff. de damno infecto. Dixi, vel plures, modò non excedant tertiam partem eorum, qui vocari debuissent; si enim plures, quam tertia pars, non fuissent vocati per contemptum, v. g. ex 15. sex, electio non irritanda, sed ipso Jure esset irrita propter defectum potestatis eligendi, quæ residet in duabus partibus electorum, qui debent, volunt, & possunt interesse, ut docent Innoc. Abb. Pirh. & alii.

Quæres, à quo, & quomodo vocandi sint electores? 12. Post tertium depositionis diem defuncti Prælati solent Capitulares, qui sunt præsentēs vel vicini, convenire, & capitulariter decernunt diem electionis (id quod in quibusdam locis ad solum Decanum, vel ad solum Seniores Capituli pertinet) diemque decretam absentibus significant, & simul ad novam electionem vocant; quod quidem ordinariè fit per litteras, vel nuntium ad hoc specialiter deputatum, aut per publicum proclama, valvis Ecclesiæ & Curie Capitularis affixum: cui præstat adjicere hanc clausulam: quod, si citati intra tempus statutum non compareant, præsentēs nihilominus ad electionem processuri sint, ipsi non ulterius vocandis: quamvis enim sufficeret unica citatio simplex. arg. c. 24. de off. deleg. ad cautelam tamen, & ad lites amputandas rectè adhibetur præfata citatio, vim peremptoriæ habens. Sed hujusmodi præambula, cum à Jure clarè non sint definita, maxime pendunt à consuetudine locorum particularium.

Dico 4. Elector absens, legitimè impeditus, potest ad ferendum sui loco suffragium constituere procuratorem, qui tamen sit membrum Capituli. Sumitur ex c. 42. cit. §. illud autem. Dixi 1. absens, ita tamen, ut non usque ad eod. re, motus sit, ut commodè venire non posset; talis enim nec vocari deberet, consequenter nec ejus loco procurator admitti necessariò. Si autem elector sit præfens in civitate, sed ad locum electionis venire propter aliquod impedimentum non possit, v. g. ratione morbi, potest quidem procuratorem constituere, non tamen

tamen tenetur, sed potest petere, ut Scrutatores durante electione ad ipsum accedant (si electio fiat per *Scrutinium*) ejusque suffragium percipiant, si fieri possit. Laym. q. cit. Dixi 2. *legitime impeditus*; qui enim liber est ab impedimento, & venire per seipsum detrectat. nec per procuratorem permittitur dare suffragium. *Id. c. an verò impedimentum sit legitimum nec ne*, relinquatur arbitrio Capituli & prudentum; ipse verò procurator in animam principalis, à quo fuit constitutus, jurare debet, eum esse legitime impeditum, nisi aliunde constet de impedimento. Dixi 3. *procuratorem*, scilicet unum; si enim duos constitueret, deberet singulis dare potestatem ita, ut unus tantum ferret suffragium, qui v. g. alterum praeveniret. *c. 46. h. t. in 6.* Dixi 4. *sui loco*, quod fieri potest dupliciter. 1. cum expresso & speciali mandato de certa persona nomine constituentis eligenda, quo casu tenetur procurator huic personae dare suffragium, quando fert pro principali; à quo accepit mandatum; potest tamen tali casu hanc potestatem sibi commissam alteri subdelegare. 2. cum mandato tantum generali, & relicta procuratori libertate dandi suffragium nomine constituentis, cui voluerit procurator; & tunc non potest iste sibi alium substituere, cum censetur esse electa industria personae propter negotii arduitatem: neque potest alium eligere nomine proprio, & alium diversum nomine principalis, cujus loco fert aliud suffragium, sed debet utrumque suffragium dare uni eidemque; quia tenetur dare illi, quem ipse judicat esse dignissimum. Potest etiam tali casu vi sui mandati generalis compromittere, si electio instituat per *Compromissum*. Dixi 5. *qui tamen sit membrum Capituli*; si enim constitueret extraneum, eum non teneretur (quamvis posset) admittere Capitulum. *c. 46. cit.* Quod si autem nullus Capitularium vellet esse procurator electoris impediti, Capitulum verò nollet admittere extraneum, absens carere debebit pro illa vice jure suffragii, nec poterit illud mittere scriptum; cum suffragia sint in ipso Scrutinio secreta & sigillatim danda (si electio fiat per *Scrutinium*) *c. penult. h. t. in 6.* & *c. 42. cit.* sed talis, qui mitteret votum litteris expressum, non in ipso Scrutinio, sed ante illud inchoatum, daret votum; nec posset suffragium esse secretum; quia litterae deberent prius inspicere à Capitulo, utrum sint Authenticae, & scriptae Electoris absentis manu. In illis tamen electionibus, in quibus non exactè servatur forma Scrutini, quales sunt fere electiones Regularium, sed schedulae obsignatae conficiuntur in urnam, poterit absente (vel praesente impedito) mitti suffragium scriptum & clausum.

Dico 5. Tempus, electioni faciendae in Ecclesiis Cathedralibus & Regularibus à Jure praescriptum, est trimestre seu tres menses à die notae vacationis, ultra quos si sine legitimo impedimento differatur electio, jus eligendi pro ea vice amittitur, & devolvitur ad proximum eorum, qui debito tempore non elegerunt. Superiorem. *c. 41. h. t.* Dixi 1. in Ecclesiis

Lib. I. R. P. Pichler.

Cathedralibus & Regularibus. In reliquis enim Praelaturis, dignitatibus, & beneficiis tum electivis, tum collativis, permittitur semestre seu sex menses. *c. 2. de concess. praeb.* Ratio discriminis est, quia in illis Praelati habent jurisdictionem ordinariam & generalem, etiam fori externi, in Clericos & Religiosos, aliosque subditos; non verò alii Praelati, etiam Ecclesiarum Collegiarum, minùs alii Beneficiati, saltem spectato Jure Communi; ac proinde majus Ecclesiis Cathedralibus & Regularibus immineret periculum damni, quam aliis Ecclesiis, si diutius vacarent. Unde si etiam alii Praelatis aut Beneficiatis ex speciali privilegio aut praescriptione, competere jurisdictionis fori externi, praesertim si insuper essent exempti à jurisdictione Episcopali, etiam his non lex, sed tres solum menses concedendi essent propter paritatem rationis. Abb. in *c. 41. cit.* Nec obstat, quod dispositio *c. 41. cit.* sit odiosa, imò & poenalis; licet enim talis sit respectu eligentium, principalius tamen est favorabilis, nempe respectu Ecclesiarum, quibus cavere & favere principaliter voluit Papa; & ideo extendenda est ad casum non expressum, si eadem in illo militet ratio. Dixi 2. *trimestre*: quem terminum quamvis extendere & longiorem facere nequeant electores, utpote à Jure statutum, possunt tamen facere breviorum, quia in ipsorum favorem determinatus est: modò tamen non ita restringant, ut absentes ad praefixum terminum comparere commodè non possint. Superior verò (nisi Papa sit) invitis electoribus non potest minuere hunc terminum trimestralem extra casum necessitatis, quo propter periculum morae acceleranda est electio. In quibusdam tamen locis Germaniae consuetudo habet, ut in Ecclesiis Regularibus praefigatur terminus ab Ordinariis locorum cum consensu Principis territorialis. Porro si electus debito tempore renuntiet iterum juri suo, vel ante confirmationem moriatur, rursus incipit illud trimestre. *c. 26. h. t. in 6.* Dixi 3. *à die notae vacationis*; quia *c. 41. cit.* expressè addit, *iusto impedimento cessante*, nimirum nisi obstat impedimentum legitimum extraordinarium: sed ignorantia utique est impedimentum legitimum. Adde, quod trimestre sit praefixum sub poena gravi, nempe amittendae potestatis eligendi pro ea vice: sed poena gravis non incurritur sine culpa gravi, qualem utique non committunt, qui non cognitam habent vacationem: adeoque hoc trimestre est utile, non continuum. Dixi 4. *pro ea vice amittitur*: unde si provisio, quam fecit Superior, ad quem devoluta fuit potestas eligendi, non sortiatur effectum ex quocunque capite, quia v. g. provisus moritur, vel iterum resignat, jus eligendi redit ad Electores ordinarios. Dixi 5. *amittitur*, scilicet ipso Jure & ante sententiam, ut docet Abbas & alii, quia potestas eligendi jam est ipso Jure translata & devoluta ad Superiorem. Dixi 6. *devolvitur ad proximum Superiorem*; cujus nimirum est confirmare electum, qui respectu Episcopatum Germaniae est Pontifex.

Dico 6. Locus, in quo debet regulariter fieri

K

fieri electio, est ambitus Ecclesie suo Pastore viduata. c. 28. h. t. c. 25. de appellat. Per ambitum Ecclesie intelligo locum Capituli, Chorum, vel aliud conclave honestum, juxta consuetudinem Ecclesie. Dixi 1. debet, ita quidem, ut, si alibi fiat electio, irritari possit per sententiam, utpote facta contra SS. Canonum præscriptum. arg. c. 18. h. t. in 6. quin aliqui putant, ipso facto esse irritam propter c. 28. cit. Dixi tamen 2. regulariter, nisi nempe adsit justa causa electionem alio in loco celebrandi. Si causa mutandi locum siturgens, v. g. pestis grassans, vel probabilis metus inferendæ violentiæ, ad determinandum locum alium sufficit consensus majoris partis Capitulariæ, imò, si periculum sit in mora, & major pars convenire nequeat, etiam minoris. Si verò causa non siturgens, sed mutetur locus ob majorem duntaxat commoditatem, convenire debent saltem duæ partes tertiæ Capitularium, & quem locum determinabit major præsentium pars, ad eum se ceteri conferre debent. Laym. q. 33. Pirh. n. 242.

§. 3.

Quinam eligere possint, seu vocem activam habeant.

1. Sciendum, Episcopos diversis temporibus à diversis fuisse electos; quare & Canones antiqui de his electionibus variè loquuntur, intelligendi proin cum habitudine & relatione ad diversa tempora. Initio Ecclesie Episcopos autoritate à Christo sibi concessa constituerunt Apostoli: his Martyrio sublati ea potestas mansit penes solum D. Petri Successorem, Episcopum Romanum, Pontificem summum, cui cura totius Ecclesie & summa potestas à Christo data est. Progrediente tempore Pontifices concessere Clero & Populo diocesum sibi eligere Præfules. per can. 13. 18. 34. dist. 63. Sed de populo notandum est, quod is non propriè elegerit per suffragia, sed nominaverit solum, vel præsentaverit unum, vel plures, ex quibus postea Clerici aliquem, utpote populo magis gratum, canonicè elegerunt, quamquæ potuissent eligere alium. per can. 1. d. 62. Sicut autem populo, ita & Imperatoribus & Principibus sæcularibus nominandi Episcopos sæpius est data potestas, vel saltem consensu suo acceptandi, quem Clerici elegerint. per can. 17. 18. dist. 63. cit. Successu verò temporis hæc potestas fuit rursus adempta populo & Principibus sæcularibus, eaque Clericis simul & Religiosis totius diocesis concessa. per can. 35. dist. cit. Sed Religiosis cum tempore separatis à Clero sæculari, Prælatos Religiosos Religiosi, Cleros autem sæcularis suos sibi Antistites elegere. per c. 1. §. 14. h. t. can. 2. 4. caus. 18. q. 2. Demum jus eligendi Episcopos ad solos Canonicos Cathedralium Ecclesiarum devolutum est secundum plura cc. hujus tit. præsertim in 6. hodieque adhuc durat in plerisque Episcopatibus Germaniæ. Quamvis autem jus eligendi possit quibusdam competere jure speciali & extraordinario, videlicet ex privilegio, consuetudine, aut præscriptione quadragenaria,

item ex fundatione, si nempe Patronus Ecclesie sibi vel alteri in Ecclesia à se fundata reservavit jus eligendi. arg. c. 4. de condit. appof. aut etiam ex unanimi consensu electorum, Sede vacante pro ea vice compromittentium in Clericum extraneum, vel extraneos ad eligendum secum admittentium. c. 8. §. 40. h. t. Nihilominus tamen hic solum sermo erit de iis, quibus jus eligendi competit jure ordinario & communi, uti sunt membra Capitulorum tum Sæcularium tum Regularium, quæ ferè sunt Canonici aut Religiosi. Anneditur resolutio de capacitate Laicorum ad eligendos Prælatos Ecclesiasticos.

Dico 1. Soli Capitulares Ecclesie vacantis de Jure Communi eligere possunt Prælaturam. can. 3. 4. caus. 18. q. 2. c. 1. §. 14. h. t. Per Capitulares intelligo non quoslibet Clericos aut Beneficiatos ejusdem Ecclesie, sed eos, qui constituunt Capitulum seu Conventum, quæ duo in Jure sumuntur promiscuè, & tam Ecclesia Sæcularis, quam Regularis, dicitur Conventualis, quamvis in praxi Capitulum vocari soleat congregatio, seu Collegium Clericorum sæcularium, & Conventus congregatio Religiosorum. Porro Capitulum constituunt, qui communi utuntur sigillo, & communem procuratorem seu Syndicum constituere possunt. arg. c. 14. de excess. Prælat. l. 1. ff. quod cujusque Univers. Ad tale Capitulum Ecclesiasticum primitus constituendum requiruntur saltem tres personæ. l. 85. ff. de V. S. juncto c. 1. de N. O. N. conservari tamen potest in duobus, vel etiam in uno. per l. 7. §. fin. ff. quod cujusque Univers. plerumque enim plus requiritur ad alicujus rei constitutionem primam, quam ad ejus conservationem: si tamen unus duntaxat remaneat, demortuis reliquis, non foret Collegium actus, sed habitus quodammodo. Dixi in assertione, Ecclesie vacantis, quare Canonici vel Capitulares alterius Ecclesie non sunt admittendi ad electionem velut extranei. Inter extraneos autem censetur quoque ille, qui ex Ecclesie vacantis gremio jam antecesserit fuit translatus ad Prælaturam alterius Ecclesie vel Monasterii. c. 47. h. t. Nisi nimirum huic vel alii extraneis Jure speciali privilegii &c. indulgeatur jus suffragii.

Dico 2. Non omnes Canonici Ecclesie vacantis possunt semper eligere. Ratio, quia Jus aliquos reddit inhabiles, vel generaliter ad omnem vocem activam in Capitulo in quolibet negotio, vel specialiter in negotio electionis: alios autem propter delicta privat saltem pro una vice potestate eligendi. Inhabiles redduntur à Jure 1. impuberes. 2. nondum initiati ordine Subdiaconatus. 3. excommunicati. 4. suspensi ab officio, non verò à beneficio tantum; quia ferè suffragium est actus officii vel jurisdictionis. 5. personaliter interdicti. Sed nota, excommunicatos, suspensos, & interdictos propter extrav. Ad evitanda Martini V. tantum esse inhabiles, si sint vitandi, & nominatim denunciati; non verò si sint tolerati, nisi etiam isti per exceptionem repellantur. 6. temerè violentes interdictum locale per celebrationem Missæ.